
Matica crnogorska povodom aktuelnih rasprava o jeziku

Matica crnogorska se od osnivanja zalagala za građansku Crnu Goru i ostvarivanje sloboda za sve njene stanovnike, shodno čemu je u obnavljanju državne suverenosti i donošenju Ustava videla pravi put za ostvarivanje tih ciljeva. Orijehtaciju vlasti na evropske i evroatlantske integracije ocijenila je kao optimalni izbor za budućnost. To su osnove koje omogućavaju da se vodi politika suverenog odlučivanja o dobrobitima građana i nacionalnim interesima. Međutim, ovo što se dešava posljednjih dana ocjenjujemo kao ucjenu i teror parlamentarne manjine i udar na najošetljivija pitanja crnogorskog identiteta. Cilj je da se Crna Gora uspori na putu evropskih integracija i vrati u okrilje velikosrpstva. Oni koji su uništili Jugoslaviju i vodili rat za etnički čiste teritorije, sada obnavljaju imperijalne i asimilatorske projekte, nastojeći da ograde srpski duhovni prostor. Zahvaljujući pomoći srpske države i Srpske pravoslavne crkve, ova svijest se agresivno ispoljava u Crnoj Gori stalnim provokacijama i napadima političkih vazala na njen nacionalni identitet i državnu suverenost.

Matica crnogorska smatra da je bučna retorika oko jezika samo dio magle o tobožnjoj diskriminaciji i nepravdama prema Srbima u Crnoj Gori. Srpski šovinisti dobro znaju da je u crnogorskom društvu otpočeo nezaustavljiv proces prihvatanja da se jezik kojim je oduvijek govoreno u Crnoj Gori napokon imenuje narodnim imenom – crnogorski! Oni jasno uviđaju da se tim procesom nedvosmisleno urušava jedno od najduže građenih uporišta podaničke svijesti crnogorskog naroda, zbog čega postaje sasvim razumljiva njihova bjesomučna difamacija svega u Crnoj Gori što se suprotstavlja političkim naređenjima iz Beograda.

Crnogorski jezik je prije svega državni jezik Crne Gore i Ustavom određen službeni jezik u njoj. Njegova standardizacija izvršena je po mjeri svih crnogorskih građana, autohtonog stanovništva, bez obzira na njihovu nacionalnu i drugu pripadnost. Kako on odražava jezičku sliku Crne Gore, problem nije u njegovoj normi, već u njegovu imenu – ne zove se srpskim jezikom.

Problem jezika u Crnoj Gori je pravno demokratskije i fleksibilnije riješen nego i u jednoj zemlji regiona. Ustavom su priznati srpski, hrvatski i bosanski jezik, kao jezici u službenoj upotrebi. U školskom sistemu svi kojima crnogorski nije maternji jezik, imaju mogućnost da pored službenog kao poseban predmet uče i svoj maternji jezik.

Parlamentarna većina je stavljena pred izbor između principa i rokova za usvajanje zakona koji su uslov za evropske integracije, i prinuđena je na kompromise. Međutim, ima stvari s kojima ne bi trebalo praviti političku trgovinu!

Uostalom, jedan od programskih ciljeva partija na vlasti je zalaganje za crnogorski kao službeni jezik. Upozoravamo vlast da ne smije dozvoliti da se političkim ustupcima obesmisli karakter crnogorskog nacionalnog bića i tekovine borbe za suverenost. Crna Gora mora sticati samopouzdanje, dostojanstvo i povjerenje u svoj identitet kako bi znala da se adekvatno tome ponaša na evropskoj pozornici. Crna Gora kao nacionalno i kulturno obezličen prostor ništa ne treba Evropi, a još manje Evropa njoj.

Za Maticu crnogorsku

Branko Banjević

Branko Banjević,
predsjednik

Podgorica, 22. avgust 2011.